
Datum	Woensdag 26 juni 2013
Onderwerp	Overleg Regioscreening Oranje cluster – Aartselaar
Voorzitter	Cathy Berx
Verslaggever	Ellen Smolders (Deloitte)

AGENDA:

1. Inleiding regioscreening fase 2
2. Synthese zelfevaluatie
3. Debat
 - a. Secretaris Gemeente Lint, Mevr. An Romeyns
 - b. Rondetafel
4. Verder vervolg regioscreening

BIJLAGEN:

- Bijlage 1: Weergave clusterindeling provincie Antwerpen
- Bijlage 2: Overzicht ontvangen bevragingen
- Bijlage 3: PowerPoint Presentatie (zie afzonderlijk document)

Aanwezig:

Gemeente	Naam	Functie
Niel	Annelies Van Doorslaer	Stafmedewerker
Niel	Tom De Vries	Burgemeester
Wijnegem	Jens Van Laer	Coördinator Interne Zaken
Hove	Luc Vanrusselt	Secretaris
Hove	Koen Volckaerts	Burgemeester
Boechout	Frank Coenen	Secretaris
Boechout	Koen T'Sijen	Burgemeester
Lint	Harry Debrabandere	Burgemeester
Lint	An Romeyns	Secretaris
Lint	Veerle De Beuckeleer	Stafmedewerker
Wommelgem	Werner Campenaerts	Secretaris
Edegem	Katleen De Prins	Secretaris
Edegem	Koen Michiels	Schepen
Antwerpen	Sabine Dierckx	Directeur inspectie financiën
Antwerpen	Koen Kennis	Schepen
Antwerpen	Pieter Dielis	Consulent Bestuurskunde
Mortsel	Erik Broeckx	Burgemeester
Mortsel	Eva Wuyts	Secretaris
Aartselaar	Sophie De Wit	Burgemeester
Aartselaar	Luc Van Limbergen	Secretaris
Zwijndrecht	Andre Van De Vyber	Burgemeester
Zwijndrecht	Ilse Weynants	Secretaris
Hemiksem	Luc Schroyens	Secretaris
Hemiksem	Stefan Van Linden	Burgemeester
Borsbeek	Luc De Busser	Secretaris
Borsbeek	Dis Van Berckelaer	Burgemeester
Rumst	Geert Antonio	Burgemeester
Rumst	Jan Van Grindenbeek	Secretaris
Schelle	Rob Mennes	Burgemeester
Schelle	Betty Van Cauteren	Secretaris
Kontich	Erik Jacobs	Burgemeester
Kontich	Bart Seldeslachts	Schepen
Kontich	Luc Dom	Secretaris
Deloitte	Ellen Smolders	Consultant
Deloitte	Nathalie Vandaele	Director
	Dries Maes	Student Bestuurskunde
ABB	Sofie De Keersmaeker	ABB Antwerpen
	Bram Abrams	wnd. Arrondissements- commissaris Turnhout
	Cathy Berx	Gouverneur Antwerpen

VERSLAG

1. Inleiding regioscreening fase

De gouverneur verwelkomt de aanwezigen en dankt Aartselaar voor de ontvangst. Bovendien worden alle personen bedankt voor de kwalitatief hoogstaande antwoorden op de bevraging die werden ontvangen. Aangezien alle aanwezigen reeds voldoende vertrouwd zijn met de voorafgaande stappen in de regioscreening, wordt dit niet opnieuw toegelicht.

Momenteel bevindt de regioscreening zich in fase 2, deze is gestart op 19 maart 2013. Hierbij wordt een analyse en evaluatie gemaakt van de huidige samenwerkingsverbanden (SWV's). Dit gebeurt bottom-up (kwalitatief), waarbij de gemeenten de kans krijgen om zelf vorm te geven aan het toekomstige gemeentelijke landschap.

Louter omwille van praktische redenen (werkbaar overleg) werden de gemeenten verdeeld in vijf clusters (zie bijlage 2 bij dit verslag). Per cluster wordt een verkennend debat georganiseerd. De clusterindeling was een voorstel van het studiebureau en werd voorgelegd aan de gemeentebesturen. Men kon kiezen om te wisselen van cluster of om aan de debatten in meerdere clusters deel te nemen. Zo behoren Antwerpen en Wijnegem bijvoorbeeld op hun vraag tot twee clusters. De gouverneur benadrukt dat de cluster indeling geen voorafname is van hoe de regio er in de toekomst zal uitzien. Deze clusters hebben verder geen politiek of juridisch gevolg.

In de debatten wordt aandacht gegeven aan bestaande dynamieken met betrekking tot intergemeentelijke samenwerking (de zogenaamde parallelle trajecten), zoals bijvoorbeeld de Stadregio Turnhout, de Achtkant en Hekla. Binnen de context van deze regioscreening wordt dit ook mee opgenomen.

Deloitte werd aangeduid als externe procesbegeleider. De rol van Deloitte bestaat uit het:

- Opmaken van het verslag van deze vergadering
- Opmaken van een synthesenota op basis van de debatten
- Opmaken actieplan en plan van aanpak

Vervolgens wil de gouverneur iedereen hartelijk bedanken voor hun komst en de intensieve voorbereiding die aan deze regioscreening voorafging

2. Synthese zelfevaluatie

Dries Maes, student Bestuurskunde licht kort de synthesenota toe die hij maakte op basis van alle zelfevaluaties die werden toegestuurd door de besturen van de provincie Antwerpen.

De bevraging bestond uit vier luiken, nl. behoeften en opportuniteiten, gemeentelijke organisatie, evaluatie van het landschap en concrete aanbevelingen. Bovendien zal hij ook kort enkele mogelijke discussiepunten aanhalen.

2.1 Behoeften en opportuniteiten

Bij het evalueren van het luik van de behoeften en opportuniteiten kwamen een aantal kernwoorden steeds weer naar voor. Er is voornamelijk behoefte aan:

- Deskundigheid
- Efficiëntie/kostenbeperking
- Schaalvergroting
- Ervaring/kennis
- Overkoepelende taken
- Bestuurskracht
- Overkoepelend beleid

Deze verklaren tevens de bestaansredenen voor de vele SWV's. De SWV's die opgericht werden vanuit de gemeenten, werden voornamelijk ad hoc gecreëerd om aan deze noden en behoeften tegemoet te komen. Bij SWV's die van bovenaf werden opgericht ligt dit echter anders, de gemeenten halen aan dat de meerwaarde daar veel minder (duidelijk) aanwezig is.

2.2 Gemeentelijke organisatie

Binnen dit luik werd er getoetst naar vier zaken:

- Opvolging
- Evaluatie
- Input
- Terugkoppeling

De **opvolging** gebeurt niet bij alle SWV's op dezelfde manier en met dezelfde frequentie. Voor bepaalde SWV's is er een goede opvolging. Voor andere gebeurt de opvolging eerder zeer sporadisch of zelfs helemaal niet.

SWV's die over het algemeen wel goed worden opgevolgd zijn:

- SWV's die vanuit de gemeenten zijn opgericht;
- SWV's die een behoorlijke financiële bijdrage ontvangen;
- tijdelijke SWV's rond projecten en campagnes.

Andere gemeenten halen echter aan dat de opvolging bij een aantal SWV's voornamelijk gebeurt volgens de minimaal decretale verplichtingen of wanneer er problemen gemeld worden. Ook blijkt de **inspraak** bij opgelegde SWV's soms onvoldoende te zijn. Als er al een evaluatie gebeurt, dan vooral ad hoc of bij het begin van een nieuwe legislatuur en zonder een vast evaluatiekader. Hierdoor hebben de gemeenten nood aan een aantal richtlijnen die hen helpen bij het uitvoeren van een evaluatie.

Op de vraag in welke mate er vanuit het bestuur **input** wordt geleverd aan de SWV's kon er geconcludeerd worden dat er slechts beperkte en onregelmatige input werd geleverd. Het geven van input verloopt beter bij tijdelijke projecten of campagnes. Het geven van input loopt daarentegen moeizaam wanneer de thematiek van het SWV zeer technisch of specialistisch is. Wanneer de mogelijkheid bestaat tot het ontvangen van een behoorlijke financiële bijdrage, verhoogt deze input eveneens.

Met betrekking tot de **terugkoppeling** worden de agenda's van de algemene vergadering van het SWV bij veel gemeenten voorgelegd ter goedkeuring op de gemeenteraad, maar de terugkoppeling door de gemeentelijke vertegenwoordigers verloopt voornamelijk ad hoc en informeel. Het nadeel hierbij, en dit vooral bij een politieke vertegenwoordiging in het SWV, is dat die informatiestroom onvoldoende bij de administratie terecht komt. De terugkoppeling

verloopt wel goed als er een financiële impact op de gemeente is, wanneer een formele beslissing nodig is of wanneer het inhoudelijk van gemeentelijk belang is.

2.3 Evaluatie van het landschap

Met betrekking tot de **verwachtingen** gaan de gemeenten akkoord met de aangegeven criteria (nood aan eenvoud, overzicht, eenheid en efficiëntie).

Op het vlak van een **uniforme schaal** zijn wel enkele tegenstrijdige meningen te vinden. Hoewel de meeste gemeenten zich hier wel in kunnen vinden, wordt dit door enkele genuanceerd. Zij merken op dat de juiste materie op de juiste schaal moet worden behandeld. Deze kan en mag verschillen van de grootte van andere SWV's. Uniformiseren wordt als wenselijk ervaren, maar alles mag niet op 1 hoop gegooid worden.

Men stelt wel dat er wel nood is aan meer overzicht en afbakening, waar het **clusteren** en/of gelijktrekken van verschillende SWV's met dezelfde thematiek, een oplossing kan bieden.

De wens om meer **grip** te krijgen op de verschillende SWV's uit zich in een nood aan een goede en actieve vertegenwoordiging, regelmatige rapportering, opvolging en terugkoppeling. Een aantal gemeenten haalt ook aan dat voldoende informatieoverdracht heel wat problemen zou oplossen.

Vervolgens rijst het probleem met betrekking tot **het overzicht en het nut** van al deze verschillende SWV's. In sommige van deze SWV's kan een gemeente niet vrij in- of uitstappen. Sommige bieden niet echt een meerwaarde en andere hebben slechts een heel beperkte focus waardoor de baten van het SWV niet langer opwegen tegenover de kosten ervan.

Dankzij de inventarisatiefase van de regioscreening, zijn er een aantal weg te werken **overlappen** opgemerkt. Naast het dubbel uitvoeren van een aantal taken worden ook overlappen gesignaleerd van SWV's die op het zelfde gebied actief zijn. Een betere **afstemming** vanuit de gemeenten, maar ook vanuit de SWV's zelf is dus noodzakelijk.

2.4 Concrete aanbevelingen

De feedback op de vragenlijsten bevatte ook heel wat concrete aanbevelingen zoals:

1. Schaalvergroting in functie van **efficiëntie**:
 - Input/Output balans
 - Evalueren van reële meerwaarde
 - Groepsaankopen
 - Organiseren van opleidingen, vormingen en ondersteuning
 - Overheadkosten beperken
2. Schaalvergroting in functie van **bestuurskracht**:
 - Informatie en signaalfunctie
 - Netwerken en subsidies
 - Gemeentelijke autonomie (en dus keuze tot deelname) bewaren
 - SWV in functie van de gemeenten, niet andersom
3. Schaalvergroting in functie van **effectiviteit**:

- Betere dienstverlening
- Betere afstemming en transparantie
- Toegang tot deskundig personeel
- Mogelijkheid voor grootschalige projecten
- Geen overlap in taken en onderzoek

2.5 Mogelijke discussiepunten

Uit de feedback op de bevestigingen en de synthesesnota werden enkele discussiepunten/vragen gedestilleerd ter ondersteuning van het debat:

- Clusteren van SWV's (beheersmatig, territoriaal (S-M-L), thematisch, top-down, bottom-up?)
- Welke overlappen kunnen we wegwerken?
- Welke ondersteuning van een hogere overheid kan een meerwaarde betekenen?
- Moet de mogelijkheid tot het aangaan van groepsaankopen worden georganiseerd? Door wie?
- Hoe kunnen we infrastructuur en deskundig personeel delen?
- Wat verstaan we onder de term 'SWV'?
- Wat kan men doen met de nieuwe commissie voor intergemeentelijke samenwerking?
- Wat na de regioscreening, is het actualiseren van dit overzicht nuttig en wenselijk, hoe pakken we dit dan praktisch aan?

Er zijn geen verdere vragen of opmerkingen vanuit de gemeenten rond de tafel op deze toelichting.

3. Debat

3.1 Toelichting HEKLA-Samenwerking (An Romeyns)

Aanleiding

Lint is een kleine gemeente die voortdurend wordt geconfronteerd met haar schaalgrootte. Een aantal elementen werden recent geïntroduceerd welke een invloed hebben op de intergemeentelijke samenwerking met haar omliggende gemeenten:

- Decreet rond intergemeentelijke samenwerking
- Gemeentedecreet 15 juli 2007
- Resultaten regioscreening in opdracht van de Vlaamse Overheid
- Studie rond een beoordelingskader voor intergemeentelijke samenwerking in opdracht van de Vlaamse Overheid
- Brieven van intergemeentelijke SWV's met de vraag naar het aanstellen van gemeentelijke vertegenwoordigers

Toekomstige uitdagingen

Volgende thema's en acties komen alvast in aanmerking om intergemeentelijke samenwerking op te starten of te versterken, deze werden vastgelegd op basis van de inspiratienota's en het bestuursakkoord.

1. Veiligheid

Coördinerende rampenambtenaar aanstellen, rampenoefening organiseren, wervingsacties en vrijwilligersbeleid voor brandweervrijwilligers, inrichten van BINnetwerken, gemeenschappelijke intervisiemomenten organiseren met medewerkers uit politiediensten en hulpverleningsorganisaties, etc.

2. Openbare werken

De werkorganisatie wordt onder andere in functie van het pesticiden-vrij-werken gewijzigd. Hier vormt de samenwerking een meerwaarde om de inzet van sociale economiewerkkrachten te kunnen verhogen (subsidies vanaf een hoger inwonersaantal), een gemeenschappelijk aankoopbeleid van materialen (allround materiaal goedkoper, specifiek technisch materiaal voor occasioneel gebruik haalbaar).

3. ICT

Er is nood aan intervisie rond de toekomstige noden. De meerwaarde van een gemeenschappelijk aankoopbeleid door schaalvergroting (zowel in materiaal als in onderhoudscontracten).

4. Vrije tijd

De bestaande AZURA-samenwerking heeft een transparante structuur nodig. Zowel rond programmatie als tarifiering SWAP-activiteiten is er meer duidelijkheid nodig.

5. Milieu

Een aantal ideeën gegroeid vanuit het SWV rond het landschapspark en de organisatie van een gemeenschappelijk duurzaam aankoopbeleid kunnen binnen een intergemeentelijke samenwerking verder verkend worden.

6. Ruimte

Vragen per definitie om een intergemeentelijke aanpak: de ontwikkeling en ontsluiting van de ruime stationsomgeving Kontich-Lint en de uitbouw van een bovenlokaal fietsnetwerk voor het toeristisch en woon-school-werkverkeer.

7. Senioren

Wat nog niet werd opgenomen is de ontwikkeling van een intergemeentelijk aanbod van het residentiele aanbod voor senioren en het hieraan gekoppeld sensibiliseren van de samenleving in het denken over het gebruik van dit aanbod (zolang mogelijk thuis wonen en indien dit niet kan louter “onder de kerktoren” willen verblijven).

Behoeften

Als kleinschalige gemeente heeft Lint nood aan:

- Het vergroten van de informatie-uitwisseling tussen bestaande intergemeentelijke structuren: Deze informatie-uitwisseling is noodzakelijk. Sommige intergemeentelijke SWV's worden te groot waardoor deze uitwisseling wordt bemoeilijkt. Er is een nood aan een kleinere schaal op basis van concrete projecten.
- Het verbeteren van de afstemming van de intergemeentelijke dynamiek/planning op de gemeentelijke dynamiek/beleidsplan. Deze kloof wordt te groot en moet verkleind worden.
- De uitvoering van gemeentelijke kerntaken die het gemeentebestuur detacheerde op een intergemeentelijk niveau, met andere woorden de aansturing blijft in hoofdzaak een gemeente verantwoordelijkheid (bv. huisvuilophaling).

Op dit moment wordt in de intergemeentelijke samenwerking een gelaagde gebiedsomschrijving en –werking gehanteerd:

- Kanton = HEKLA = meest interesse voor een kleine gemeente zoals Lint. Hier wordt de combinatie gemaakt van het intergemeentelijke schaalvoordeel enerzijds en de duidelijke gemeentelijke aansturing anderzijds.
- Zuidrand (waaronder Azura)
- Provinciaal – IGEAN

Besluit

Het gemeentebestuur wil gedurende deze legislatuur bij voorkeur de kantonnale intergemeentelijke samenwerking rond een aantal vooraf bepaalde thema's versterken. Alle vragen en plannen rond intergemeentelijke samenwerking worden aan deze uitgangspunten getoetst.

Praktijk: randvoorwaarden

Bij voorkeur wordt gepleit voor een kantonnale gebiedsafbakening, in praktijk betekent dit:

- HEKLA = Hove, Edegem, Kontich, Lint en Aartselaar
- HEKLA+ = + Boechout en Mortsel
- HEKLA- = - Aartselaar

In de eerste plaats zal een versterking van de samenwerking worden geconcretiseerd door middel van een uitbreiding van overlegniveaus met een specifieke taakomschrijving:

- Burgemeestersoverleg: algemeen
- Schepenenoverleg: thema gebonden, voorbereidend strategisch en operationeel
- Ambtelijk overleg: thema gebonden, voorbereidend, strategisch en operationeel
- Elk bestuur neemt één thema als trekker op omwille van de aanwezige (ervarings-) deskundigheid op dit vlak. Bv. voor het beleidsthema "veiligheid" kan het gemeentebestuur van Lint een voortrekkersrol opnemen omwille van de reeds behaalde resultaten (eerste ANIP) en de aanwezigheid van twee (ervarings-) deskundigen, met name de lokale veiligheidsambtenaar en de gemeentesecretaris voor de politiezone.

Op de tweede plaats zal de versterking van de samenwerking worden geconcretiseerd door middel van de inzet van volgend beleidsinstrumentarium:

- Informatie-uitwisseling: kan onder meer efficiënter worden georganiseerd omdat dit forum voor Vlaamse actoren interessanter wordt.
- Intervisie: deskundigheidsbevordering omdat niet steeds het warm water wordt uitgevonden maar gelijktijdig ieders tempo en accenten gerespecteerd worden.
- Strategie voorbereiden
- Actie ondernemen en opvolgen

Op de derde plaats zal samenwerking enkel versterken indien volgende randvoorwaarden gelijktijdig worden vervuld:

- Administratieve vereenvoudiging: onder andere door de Vlaamse Overheid via een regelgeving die stelt dat één gemeenteraadsbesluit voor de aanduiding van vertegenwoordigers noodzakelijk is en dit enkel bij wijziging van vertegenwoordiger opnieuw om een gemeenteraadsbesluit vraagt.
- Administratieve ondersteuning: onder andere via een Vlaamse en provinciale subsidie opdat 1 FTE voor procesbegeleiding, opvolging en voorbereiding van het geheel aan intergemeentelijke samenwerkingsacties.
- Administratieve verankering: in de HEKLA structuur is een meer gebiedsgerichte werking binnen IGEAN.

Als laatste punt wil HEKLA de samenwerking versterken en de resultaten opvolgen via een jaarlijkse organisatie van een Kantonnale ontmoetingsdag:

- Informatie-uitwisseling: Helikopterzicht op alle ontwikkelingen realiseren door een gebundeld ontmoetingsmoment
- Intervisie: deskundigheidsbevordering voor thema-overschrijdende onderwerpen bv. procesbegeleiding, SWV's, etc.
- Strategie: mijlpaal vormen voor een stand van zaken in het bereiken van doelstellingen (concrete termijnen bepalen)

De timing van deze Kantonnale ontmoetingsdag is jaarlijks, vanaf het jaar 2013, met een wisselende gastheer. Er is reeds een beurtrol in het voorzitterschap van de kantonnale ontmoetingen van secretarissen en burgemeesters. Indien dit de huidige voorzitter niet past wil Lint als eerste in het najaar van 2013 de rol van gastheer opnemen.

Opvolging

Deze visie en concrete plannen worden in elk gemeentelijk beleidsplan en meerjarenplan als doelstelling ingeschreven en bekrachtigd in een samenwerkingsovereenkomst dat in het najaar van 2013 door alle deelnemende gemeentebesturen en de provinciale en Vlaamse overheden ondertekend wordt.

Reactie

De gouverneur stelt de vraag of deze samenwerking een vervanging zal zijn voor reeds bestaande SWV's, of dat deze structuur als bovenbouw zal geïmplementeerd worden, bovenop de reeds bestaande SWV's?

Doorheen het gesprek kunnen we concluderen dat deze samenwerking geen bijkomende structuur voor ogen heeft. De HEKLA-samenwerking creëert een kader/discussieplatform waarin SWV's worden geëvalueerd, waarin men kan zoeken naar alternatieven, etc. In een groep van gemeentebesturen kan op deze manier kritisch worden omgegaan met de bestaande structuren.

3.2 Rondetafel

De gouverneur stelt voor om alle besturen rond de tafel aan het woord te laten i.v.m. hun visie op de SWV's.

Hieronder worden de visie, aandachtspunten etc per gemeente beknopt meegeven.

Aartselaar

- Positief over de regioscreening
- Aartselaar zit in een bijzondere situatie. De brandweer van Aartselaar is bv. aangesloten bij Rupel, terwijl de Politiezone aangesloten is bij HEKLA. De samenwerking met de verschillende clusters verloopt vlotter dan in het verleden.
- Geen vragende partij om een bijkomend niveau op te richten.
- Het niveau waarop SWV gesitueerd is, is afhankelijk van het soort SWV.
- Thema's zoals milieu, handhaving, veiligheid etc. kunnen best grootschaliger georganiseerd worden, zodat deze SWV's kosten delend kunnen optreden.

- Voor Aartselaar is het moeilijk om zich reeds uit te spreken over de richting naar waar men uit wil (bv. aansluiting bij HEKLA is inderdaad mogelijk, maar de eigenheid van de gemeente zal hierbij gerespecteerd moeten worden)

Gouverneur

- In andere clusters hebben de gemeenten reeds gepleit voor het samengaan van de politie- en brandweer zone. Ook hebben de gemeenten reeds gepleit voor het toepassen van een coherente schaal, maar welke wel op een pragmatische wijze wordt uitgewerkt. Dit betekent dat de schalen zullen gekoppeld zijn aan de beleidsthema's. Ook kunnen SWV grensoverschrijdend zijn (bv. Zwijndrecht).

Antwerpen

- Problematiek van Aarselaar is niet van toepassing voor Antwerpen.
- Voor bepaalde domeinen heeft Antwerpen geen SWV's nodig. Doch zijn er een aantal domeinen (zoals ruimte, mobiliteit, etc.) waar men wel in een grotere context kan samenwerken. Dit betekent dat de deskundigheid die momenteel aanwezig is in de Stad Antwerpen (bv. ruimtelijke planning, mobiliteitsplanning, etc.) verspreid kan worden over een groter domein, zodat ook de randgemeenten hiervan gebruik kunnen maken.
- Antwerpen zou graag de intergemeentelijke SWV zo eenvoudig mogelijk houden.
- De SWV's binnen Antwerpen vertonen ook overlappingen. Antwerpen is niet overtuigd van de goede werking van sommige SWV's.

Boechout

- De essentie van het debat is de autonomie van de gemeente. Men moet zich realiseren dat, indien een gemeente niet meer autonoom kan instaan voor een kwalitatieve dienstverlening, de vraag moet gesteld worden of de gemeente autonoom kan blijven bestaan. Anderzijds kan men zich de vraag stellen of de bevoegdheden niet moeten overgeheveld worden naar een hoger niveau.
- Bovenstaand debat is de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering en heeft betrekking op de bestuurlijke organisatie van Vlaanderen. De Vlaamse Regering moet volgende vraag stellen: "Wat is de minimum schaalgrootte om autonoom te kunnen functioneren als gemeente in Vlaanderen?" Dit debat moet zo snel mogelijk gevoerd worden, zodat een overvloed aan SWV's kan vermeden worden.
- Grote clusters moeten worden opgezet rond bv. veiligheid, met een gedeeltelijke decentralisatie (bv. enkel basiszorg). Bestaande structuur rond veiligheid (politie- en brandweerzone loopt mank).
- Structuur van drie duidelijke afbakeningen: Gemeente – Kantonnaal – Bovenkantonnaal. Kantonnale structuur is ideaal, dit is een 'zuivere' structuur. Het is dan ook de verantwoordelijkheid van de verschillende kantons om hun eigen SWV's te evalueren.
- Boechout is van mening dat de provincie en de Vlaamse overheid beter de financiële middelen zou toevertrouwen aan het gemeentefonds, in plaats van subsidies uit te reiken voor het lidmaatschap aan enkele SWV's. Deze subsidies resulteren in een verkeerde motivatie om deel te nemen aan een SWV'.

Boom (verontschuldigd)

Borsbeek

- Kleinste gemeente in oppervlakte van de provincie Antwerpen.
- Het is niet altijd eenvoudig als kleine gemeente deel uit te maken van SWV's met een aantal grote spelers. Als randgemeente kan je het gevoel krijgen hier niet thuis te horen.

Edegem

- Niet van mening dat intergemeentelijke samenwerking enkel betekent dat gemeenten dienen te fusioneren (zoals eerder aangehaald door Boechout), maar dan men kan leren meer efficiënt samen te werken.
- Ze sluiten zich aan bij enkele thema's afgestemd door de gemeente Lint, zoals bv. veiligheid (voorstander van expertise te delen met andere gemeenten).
- Ad-hoc samenwerking, afhankelijk van het thema.
- Geen bijkomende bovenstructuren opzetten, slechts een beperkt aantal werkgroepen behouden.

Hemiksem

- Er vindt reeds veel samenwerking plaats tijdens de conferenties van de burgemeesters. Er wordt reeds veel samengewerkt met buurgemeenten, zoals bv. de samenwerking rond het thema sport met de gemeenten Niel en Schelle.
- Geen vragende partij voor de oprichting van nieuwe structuren.

Hove

- Geen vraag naar bijkomende structuren. De bestaande structuren zijn onduidelijk.
- Overaanbod van SWV's.
- De bestaande SWV's mogen grootschaliger worden georganiseerd.
- Voorstander van een thematische samenwerking, zoals bv. een gemeenschappelijk containerpark (aangezien de kostprijs van dit park voor een kleine gemeente zeer hoog is) of meer samenwerking op het vlak van cultuur.

Kontich

- Vragende partij voor intergemeentelijke samenwerking, maar enkel voor bepaalde thema's.
- Kontich sluit zich aan bij de opmerkingen van de gemeente Boechout omtrent het thema veiligheid.
- Werkwijze die Lint heeft gespecificeerd (HEKLA-samenwerking) is zeer interessant. Het is voor een gemeente niet eenvoudig om een overzicht te krijgen op de bestaande SWV's. Ook is het niet eenvoudig SWV's af te schaffen, indien er geen alternatief voorhanden is. De zoektocht naar deze alternatieven die de HEKLA-samenwerking op zich kan nemen.

Lint

- Lint is een kleine gemeente die zo veel mogelijk probeert samen te werken.
- Bijkomende informatie over HEKLA-samenwerking: zie hoofdstuk 3.1.

Mortsel

- Ad-hoc zijn er reeds veel samenwerkingen tot stand gekomen. Voor grotere dossiers is er behoefte aan structuur, deze goede structuur ontbreekt vandaag de dag.
- Het overgrote deel van SWV's waarin Mortsel participeert is voor hen onbekend. Ook zijn niet alle intercommunales nog relevant. De rol van de gemeente in enkele van deze intercommunales is nihil. Een concreet voorbeeld hiervan: Energie: Dit zou beter voor heel Vlaanderen in één intercommunale worden besproken, aangezien dit onderwerp iedereen aangaat maar gemeenten toch geen inbreng hebben.
- Mortsel sluit zich aan bij de opmerkingen van Boechout.
- Zeer tevreden over de werking van IGEAN, deze SWV heeft een open en transparante structuur.

Niel

- Men dient met twee valkuilen rekening te houden:
 - De personeelsinzet zal verhogen ten gevolge van het opzetten van een SWV, zodat je de behoefte aan een structuur creëert (bv. wie draagt de kost van een gedeelte ICT expert)
 - Het is zeer moeilijk uit een SWV te stappen. Ook moet je steeds een alternatief voorhanden hebben, wat niet vanzelfsprekend is.
- Behoeft aan duidelijkheid omtrent het thema veiligheid (politie- en brandweerzones). Deze verduidelijking is een verantwoordelijkheid van een hoger niveau.

Rumst

- Te veel SWV's
- Democratisch deficit: het is zeer moeilijk het beleid van de intercommunales te bepalen in de gemeenteraad.
- Akkoord dat een grootschaliger clustergebied moet worden vastgelegd (momenteel zijn SWV's soms te klein om zaken te realiseren)
- Voorstander van een thematische samenwerking, maar hiervoor is wel de oprichting van een structuur nodig. We moeten steeds aandacht hebben voor de democratische controle van de SWV's.

Schelle

- Schelle is de kleinste gemeente in inwonersaantal van de provincie Antwerpen.
- Als een kleine gemeente wil overleven, moet deze samenwerken met andere gemeenten (bv. bestaande samenwerking met Hemiksem: bibliotheekwezen en cultuur).
- Er zullen zowel SWV's moeten worden afgeschaft, als worden gecreëerd.

- Geen voorstander van alle SWV's op één hoop te gooien. Schelle wil graag de autonomie over zijn gemeente behouden.
- Zeer tevreden over IGEAN.

Wijnegem

- De gemeente Wijnegem sluit zich aan bij de zaken die reeds gezegd zijn.

Wommelgem

- De burgemeester van Schelle kon niet aanwezig zijn (vertegenwoordiging door Werner Campenaerts)

Zwijndrecht

- De gemeente Zwijndrecht is een vreemde eend in de bijt.
- De aansturing van SWV's gebeurt momenteel vanuit drie invalshoeken:
 - Geografisch
 - Financieel
 - Expertise
 Meestal combineert een SWV deze drie elementen.
- Als het momenteel onmogelijk is om de OCMW's te integreren binnen de gemeente, twijfelt de gemeente Zwijndrecht of de regioscreening wel goed kan uitgevoerd worden.
- Geef de autonomie aan de gemeenten.

Gouverneur

- Er zijn verschillende visies omtrent de integratie van de OCMW's binnen de gemeenten.
- "De commissie intergemeentelijke samenwerking is een commissie om kritisch na te denken over het concept van intergemeentelijke samenwerking en bovendien om de nuttigheid van deze SWV's te toetsen en te evalueren. Wat is jullie visie op dit instrument?"

Antwerpen

- Deze situatie is minder toepasbaar voor Antwerpen.
- Wat hen opvalt in het voorgaande debat, is het ernstige probleem rond de 'bestuurskracht van de gemeenten'. Er dient structureel te worden nagedacht of de schaalgrootte van de gemeenten groot genoeg is om de gemeentelijke activiteiten uit te oefenen. We moeten durven nadenken over schaalvergroting, om zo de bestuurlijke capaciteiten te vergroten. Indien niet, ontstaat er een democratisch deficit, zoals reeds eerder vermeld.

Rumst

- Vertrekpunt is de gemeentelijke autonomie. Deze autonomie gaat men verliezen indien men alles op één hoop gooit.

4. Verder vervolg Regioscreening

De gouverneur deelt mee dat tot op heden 13 van de 17 gemeenten een antwoord hebben gegeven op de bevraging. De gemeenten die nog geen zelfevaluatie hebben ingediend, worden uitdrukkelijk opgeroepen dit alsnog te doen. De resultaten van de zelfevaluatie dienen immers mee voor de opmaak van een syntheserapport over de analysefase. Het is belangrijk dat de input van zo veel mogelijk gemeentebesturen wordt meegenomen.

Deloitte zal een syntheserapport opstellen van de analysefase in het kader van de regioscreening. Zowel de resultaten van deze debatronde (debat in 5 clusters), de individuele zelfevaluaties als de resultaten van de parallelle trajecten zullen dienen om het syntheserapport te voeden. Een ontwerp van het syntheserapport zal worden voorgelegd aan de gemeentebesturen.

De huidige inventaris van SWV's, opgemaakt op basis van de input van de gemeentebesturen, is erg uitgebreid (zoals gevraagd door de minister). De lijst bevat verschillende soorten SWV's en niet alle SWV's zijn even evident om verder onder de loep te nemen. Om het verdere debat te stroomlijnen is het essentieel dat er reliëf wordt aangebracht in de inventaris¹.

Aan de gemeentebesturen wordt gevraagd om:

- de inventaris verder te rationaliseren (een goed voorbeeld hiervan vindt u in de zelfevaluatie van de gemeente Vorselaar). In functie van deze oefening wordt er per gemeente een nieuwe inventaris waarin reeds reliëf is aangebracht, beschikbaar gesteld;
- verder werk te maken van een grondige en structurele evaluatie van de individuele SWV's.

Het kan mede de verantwoordelijkheid zijn van uw commissie intergemeentelijke samenwerking om hierover te reflecteren.

Het burgemeestersoverleg in andere clusters in de provincie Antwerpen resulteerde in de vraag naar een instrument:

- ex-ante: een instrument dat de bestaande structuur evalueert voordat een SWV wordt opgericht
- ex-post: een instrument dat de werking, efficiëntie en effectiviteit van de SWV's evalueert.

Deze vraag zal mee worden opgenomen in het syntheserapport voor de minister.

Op 8 juli bespreken Vlaams minister Geert Bourgeois en de provinciegouverneurs de stand van zaken met betrekking tot de regioscreening op het college van gouverneurs. Alle belangrijke elementen die in dit debat aan bod kwamen, zullen gecommuniceerd worden op het college. Het verslag van het college zal – voor zover het betrekking heeft op de regioscreening – worden overgemaakt aan de gemeenten. Een ontwerp van syntheserapport zal aan alle gemeentebesturen worden voorgelegd in september 2013.

¹ De inventaris die samen met de zelfevaluatie werd overgemaakt aan de gemeentebesturen, bevat reeds een zekere mate van reliëf.

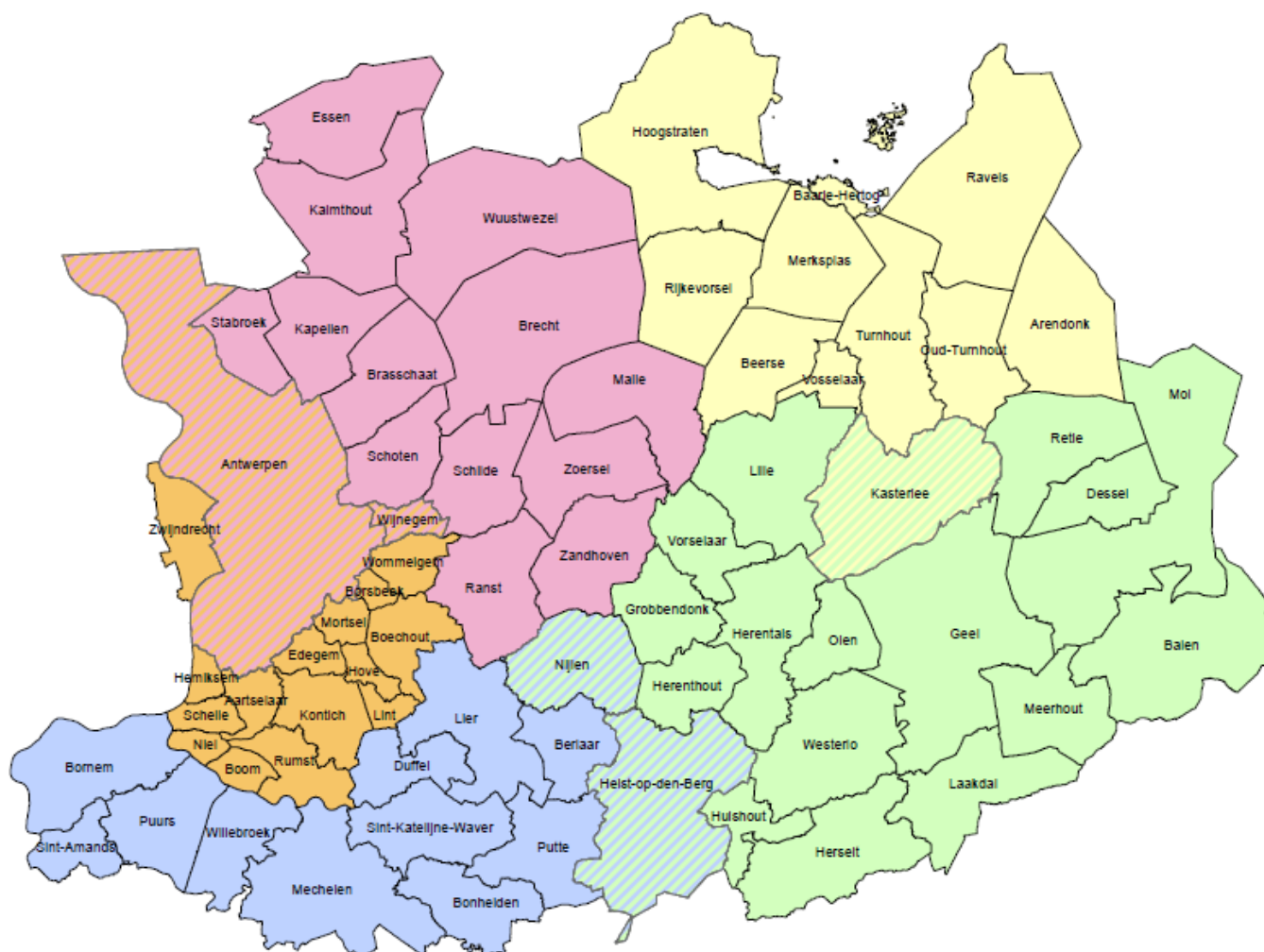
Reactie Kontich: Mogen de conclusies/aanbevelingen over de bestaande SWV's ook intergemeentelijk worden geformuleerd?

Gouverneur: Uiteraard.

De gouverneur dankt de aanwezigen voor hun deelname aan het debat en hun medewerking aan de regioscreening.

5. Bijlagen

5.1 Bijlage 1: Weergave clusterindeling provincie Antwerpen

5.2 Bijlage 2: Overzicht ontvangen bevestigingen Oranje cluster - Aartselaar

Gemeente	Bevestiging ontvangen?
Aartselaar	Ja
Antwerpen	Ja
Boechout	Ja
Boom	Ja
Borsbeek	Ja
Edegem	Ja
Hemiksem	Ja
Hove	Ja
Kontich	Ja
Lint	Ja
Mortsel	Neen
Niel	Ja
Rumst	Neen
Schelle	Ja
Wijnegem	Ja
Wommelgem	Neen
Zwijndrecht	Ja